

Čtvrtek, 28. listopadu 2019

P9_TA(2019)0072

Stav v oblasti svobod v Alžírsku

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. listopadu 2019 o situaci v oblasti svobod v Alžírsku (2019/2927(RSP))

(2021/C 232/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Alžírsku, zejména na usnesení ze dne 30. dubna 2015 o uvěznění aktivistů bojujících za lidská a pracovní práva v Alžírsku ⁽¹⁾, na usnesení ze dne 27. března 2019 s názvem „Období po arabském jaru: další postup pro oblast Blízkého východu a severní Afriky“ ⁽²⁾,
- s ohledem na aktuální informace o Alžírsku uvedené ve výroční zprávě EU o stavu lidských práv a demokracie ve světě v roce 2018, kterou Evropská rada přijala dne 18. března 2019,
- s ohledem na 11. zasedání Rady přidružení EU-Alžírsko konané dne 14. května 2018,
- s ohledem na třetí všeobecný pravidelný přezkum týkající se Alžírka, který Rada OSN pro lidská práva schválila na svém 36. zasedání konaném ve dnech 21. a 22. září 2017,
- s ohledem na priority společného partnerství dohodnutého Lidovou demokratickou republikou Alžírsko a Evropskou unií v rámci přepracované evropské politiky sousedství dne 13. března 2017, které se zaměřují na zavedení přepracované ústavy a podporu rozvoje demokracie a lidských práv v Alžírsku ze strany EU;
- s ohledem na dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a Alžírskem ⁽³⁾, zejména na její článek 2, v němž se uvádí, že základním prvkem této dohody musí být dodržování demokratických zásad a základních lidských práv, které se musí stát inspirací pro tuzemskou i mezinárodní politiku stran této dohody,
- s ohledem na ústavu Alžírka, která byla přepracována dne 7. února 2016, a zejména na její články 2, 34 to 36, 39, 41, 42, 48 a 54,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv, trestu smrti, mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a svobody projevu na internetu i mimo něj a na nový strategický rámec EU a akční plán pro oblast lidských práv a demokracie, jehož cílem je, aby se ochrana lidských práv a sledování jejich dodržování staly jádrem veškeré politiky EU,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a Úmluvu o právech dítěte,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948 a na Deklaraci OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře,
- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
- s ohledem na alžírský zákon 12-06 o sdruženích a na nařízení 06-03, který reguluje vyznávání jiné než muslimské víry,
- s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednatého řádu,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 346, 21.9.2016, s. 106.

⁽²⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0318.

⁽³⁾ Úř. věst. L 265, 10.10.2005, s. 2.

Čtvrtek, 28. listopadu 2019

- A. vzhledem k tomu, že Alžírsko je blízkým sousedem a jedním z klíčových partnerů Evropské unie a severoafrického regionu;
- B. vzhledem k tomu, že dne 16. února 2019, tedy deset dní poté, co Abdul-Azíz Buteflika vyhlásil svou kandidaturu na páté prezidentské funkční období, byly v Alžírsku zahájeny pokojné protesty známé pod názvem Hirák (Hnutí); vzhledem k tomu, že dne 2. dubna 2019 Buteflika odstoupil; vzhledem k tomu, že se funkce úřadující hlavy země ujal předseda Národní rady Abdul-Qáder Bensaláh; vzhledem k tomu, že po odstoupení Butefliky má neskrývané moc v rukou armáda pod velením generálporučíka Ahmeda Qájida Saláha;
- C. vzhledem k tomu, že Abdul-Azíz Buteflika byl prezidentem od roku 1999; vzhledem k tomu, že v přepracované ústavě z roku 2016 je maximální počet funkčních období pro budoucí prezidenty omezen na dvě; vzhledem k tomu, že přepracovaná ústava nemůže mít zpětnou působnost, což znamená, že Buteflika mohl kandidovat i popáté; vzhledem k tomu, že prezidentské volby, které byly původně naplánovány na 18. dubna 2019, byly odloženy nejdříve na 4. července 2019 a poté na 12. prosince 2019;
- D. vzhledem k tomu, že se v únoru, březnu a dubnu 2019 konaly v celé zemi pokojné demonstrace, které od té doby pokračují každé úterý a pátek už po dobu 40 týdnů; vzhledem k tomu, že se v posledních týdnech konají po celé zemi noční pochody protestujících;
- E. vzhledem k tomu, že se hnutí Hirák dostává široké podpory a že představuje největší protestní hnutí v Alžírsku; vzhledem k tomu, že většinu demonstrujících tvoří mladí lidé; vzhledem k tomu, že demonstranti požadují ukončení korupce, nedostatku příležitostí politicky se angažovat, vysoké nezaměstnanosti a represí vůči demonstrantům a také více pluralitní rámec pro přípravu svobodných voleb, který by nikoho nevylučoval a který by byl součástí rozsáhlejší politické transformace;
- F. vzhledem k tomu, že podle světového indexu svobody tisku se Alžírsko řadí na 141. místo ze 180 sledovaných zemí, že podle tohoto indexu je svoboda tisku v této zemi „ohrožena“ a dochází k častému pronásledování novinářů; vzhledem k tomu, že organizace nezávislých sdělovacích prostředků a občané, kteří své zprávy uvádějí v sociálních a dalších médiích, se potýkají ze strany alžírských orgánů s cenzurou veškerého zpravodajství, které je považováno za zpravodajství podporující nesouhlasné postoje;
- G. vzhledem k tomu, že od ledna 2018 uzavřely alžírské orgány několik kostelů, z nichž většina patří k alžírské protestantské církvi (*Église protestante d'Algérie*), což je zákonem uznaná zastřešující organizace sdružující protestantské církve v Alžírsku;
- H. vzhledem k tomu, že dne 23. února 2019 rezignovala šéfredaktorka veřejné rozhlasové stanice *La Chaîne 3* Mariam Abduová na protest proti neobjektivnímu zacházení s hnutím Hirák; vzhledem k tomu, že bylo zadrženo několik dalších novinářů, nebo jim bylo vyhrožováno, jako je například bývalý arabský dopisovatel stanice France 24 Sufján Merrákeší a novináři Azab aš-Šejch a Abdel-Mudží Chelladí, který je zadržován od 26. září 2019, resp. 14. října 2019;
- I. vzhledem k tomu, že dne 4. března 2019 odstoupila v důsledku toho, že byla údajně předmětem cenzury, Nadia Madassíová, která byla posledních 15 let hlasatelkou stanice *Canal Algérie*; vzhledem k tomu, že dne 5. března 2019 udělilo Ministerstvo komunikací deníku aš-Šurúk a televizní stanici al-Bilád finanční pokutu za to, že informovaly o demonstracích; vzhledem k tomu, že byla uzavřena facebooková skupina „*Algérie – Debout!*“, která má více než 500 000 členů a její zakladatel Sufján Benjúnis byl předtím, než byl obviněn, pronásledován a několikrát vyslýchán; vzhledem k tomu, že předmětem cenzury jsou i publikace *Jeune Afrique*, *Tout Sur l'Algerie*, *Algérie Part*, *Interlignes*, a *Observ'Algérie*;
- J. vzhledem k tomu, že s cílem zabránit jim v uplatňování svobody projevu, sdružování či pokojného shromažďování se předmětem pronásledování nebo zatýkání stále častěji stávají protestující z hnutí Hirák, obránci lidských práv, novináři a blogeri;
- K. vzhledem k tomu, že alžírská advokátní komora (*Union nationale des ordres des avocats*, UNOA) jednomyslně odsoudila zatýkání aktivistů hnutí Hirák a potlačování uvedených svobod; vzhledem k tomu, že dne 24. října 2019 demonstrovalo v Alžíru přibližně 500 advokátů, kteří požadovali, aby bylo dodržováno právo protestujících na řádné soudní řízení a byla respektována nezávislost soudnictví; vzhledem k tomu, že alžírská advokátní komora vytvořila výbor na podporu advokátů obhajujících zadržené protestující a disidenty;

Čtvrtek, 28. listopadu 2019

- L. vzhledem k tomu, že podle Alžírské ligy na obranu lidských práv (*Ligue algérienne pour la défense des droits de l'homme – LADDH*) bylo v souvislosti s pokojnými protesty od vzniku hnutí Hirák zadrženo a zatčeno více než sto osob; vzhledem k tomu, že obvinění, na jehož základě jsou tyto osoby zadržovány – podbízení národní jednoty a územní celistvosti, podněcování ke shromažďování a narušování morálky armády –, jsou nejasná a v rozporu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv;
- M. vzhledem k tomu, že dne 29. června 2019 byl za to, že kritizoval velitele obranných sil, zatčen 87letý Lachdar Buregáa – veterán z války o nezávislost; vzhledem k tomu, že dne 25. listopadu 2019 byl po odsouzení k šestiměsíčnímu trestu, který mu byl udělen za studentskou demonstraci konanou dne 17. září 2019, propuštěn 22letý student práv Núr al-Húda Dahmání, který se stal ikonou studentských pochodů konaných každý týden; vzhledem k tomu, že dne 12. října 2019 byl za protest proti návštěvě ministra mládeže zatčen Ibráhím Dawádzí a čtyři další aktivisté;
- N. vzhledem k tomu, že dne 28. května 2019 zemřel po 53 dnech hladovky ve vězení Kamal ad-Dín Fechar – lékař, obránce lidských práv, obránce berberského společenství At-Mzab a bývalý člen Alžírské ligy na obranu lidských práv –, který byl zatčen v rámci rozsáhlých protestů; má se za to, že jeho smrt souvisela s onemocněními, která měl už při zatčení a která byla zdravotníky zanedbána; vzhledem k tomu, že v dubnu 2019 zemřel na zranění, která mu surovým bitím způsobila policie, 22letý Ramzí Jettú;
- O. vzhledem k tomu, že dne 12. září 2019 byl zatčen Karím Tábu, vedoucí představitel opozice a bývalý generální tajemník tradiční opoziční strany Fronta socialistických sil (*Front des forces socialistes*, FFS), který stojí nyní v čele neuznávané strany Sociální a demokratická unie; vzhledem k tomu, že dne 26. září 2019 jej soud v provincii Tipaza propustil, ale ani ne o 14 hodin později byl opět zatčen, a to v rámci jiné jurisdikce (okresu Sídí M'Hammed), avšak za obdobných podmínek, a nyní je držen v podstatě v samovazbě;
- P. vzhledem k tomu, že při poklidných demonstracích uspořádaných na podporu vězňů svědomí v Alžírsku bylo zatčeno několik lidí, kteří patří ke sdružení *Rassemblement actions jeunesse* (RAJ), včetně jeho zakladatele Hakíma Addáda, jeho předsedy Abdalwahhába Firsáwího, a jeho členů Másínísá Ajsúsa, Džalála Mukráního, Ahmada Bujdara, Kámila Wulduwalího, Karíma Butátuy, Ahcena Kádího, Wáfího Tigrína a Chíraddína Madžáního;
- Q. vzhledem k tomu, že za „oslabení morálky v armádě“ je stíháno několik demonstrantů, například Sámir Belarbí, Fadíl Búmála, Fu'ád Awíšíř, Saída Diffeurová a Ru'úf Ra'ís, kteří jsou stále zadržováni, a obránců lidských práv, mezi nimiž i Sa'íd Búdúr, Hamíd Ghúra a Sulajmán Hámítús;
- R. vzhledem k tomu, že dne 11. listopadu 2019 zahájil soud v Sídí M'Hamed v Alžíru soudní řízení s 42 aktivisty, včetně členky Lidového provinčního shromáždění Samíry Messouciové, a to na základě obvinění z „narušení celistvosti státního území“, jelikož mávali vlajkou s emblémem Berberů; vzhledem k tomu, že tato vlajka byla stejně jako státní vlajka používána v průběhu týdenních demonstrací v celé zemi; vzhledem k tomu, že několik soudů v zemi demonstranty zatčené na základě stejného obvinění propustilo;
- S. vzhledem k tomu, že v alžírské ústavě jsou zakotveny základní svobody, mezi nimi i svoboda sdružování, kterou dále upravuje zákon č. 12-06; vzhledem k tomu, že tento zákon stanovuje, že každé sdružení, včetně těch, která se již úspěšně zaregistrovala, se musí před zahájením legitimního fungování registrovat a získat potvrzení o registraci od ministerstva vnitra; vzhledem k tomu, že žádosti o předběžnou registraci některých organizací občanské společnosti a nevládních, náboženských a charitativních organizací, jako je LADDH, EuromedRights, RAJ, Amnesty International, Alžírské sdružení protestantských církví, Národní komise pro nemuslimské náboženské skupiny a Feministické sdružení pro osobní rozvoj a uplatňování občanství (AFEPEC), se stále projednávají navzdory tomu, že splňují veškeré zákonné požadavky; vzhledem k tomu, že z tohoto důvodu tyto organizace nemají oficiální právní status;
- T. vzhledem k tomu, že podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, který Alžírsko ratifikovalo, musejí vlády zajistit právo na svobodu náboženství, myšlení a svědomí každému, kdo spadá pod jejich úřední pravomoc, a obzvláště musejí toto právo zajistit náboženským menšinám; vzhledem k tomu, že toto právo zahrnuje i svobodu praktikovat náboženství či vyznání dle vlastní volby, ať už veřejně či v soukromí a o samotě či ve společnosti jiných osob;
1. důrazně odsuzuje svévolné a nezákonné zatýkání, zadržování, zastrahování a útoky na novináře, odboráře, právníky, studenty, obránce lidských práv a členy organizací občanské společnosti, jakož i na všechny mírumilovné protestující, kteří se zúčastnili nenásilných demonstrací hnutí Hirák;

Čtvrtek, 28. listopadu 2019

2. vyzývá alžírské orgány, aby okamžitě a bezpodmínečně propustily všechny osoby, které byly obviněny, protože uplatňovaly své právo na svobodu projevu, zejména Hakíma Addáda, Abdalwahhába Firsáwího, Másínisá Ajsúsa, Džalála Mukráního, Ahmada Bujdara, Kámila Wulduwalího, Karíma Butátuy, Ahcena Kádího, Wáfího Tigrína, Chíraddína Madžáního, Sámira Belarbího, Karíma Tábúa, Fadíla Búmálu, Lachdara Burdžá'u, Samíru Masúsíovou, Ibráhíma Dawáddžího, Sálaha Ma'atíha, Sufjána Marákšího, Azaba aš-Šejcha, Fu'áda Awíšíra, Saídu Diffeurovou a další účastníky pokojných protestů, obránce lidských práv a novináře, kteří byli svévolně uvězněni, a to navzdory skutečnosti, že jejich činnost je alžírskými zákony povolena a je v souladu s mezinárodními nástroji v oblasti lidských práv, které Alžírsko ratifikovalo; vyzývá alžírské orgány, aby zrušily zákaz cestování a probační dohled, který byl uložen Sulajmánovi Hámítúšovi, Abdel-Mudžímu Chelladímu a Mustafovi Bendžamóvi;

3. vyzývá alžírské orgány, aby ukončily veškeré formy zastrahování, včetně pronásledování ze strany soudních a legislativních orgánů, kriminalizaci a svévolné zatýkání a zadržování účastníků pokojných protestů, obránců lidských práv a kritických novinářů a blogerů a aby učinily náležité kroky k zajištění jejich ochrany po fyzické i psychické stránce, bezpečnosti a svobody při výkonu jejich zákonem povolené a nenásilné činnosti; vyzývá alžírské orgány, aby zajistily a zaručily právo na svobodu projevu, sdružování, pokojné shromažďování a svobodu sdělovacích prostředků, které je zakotveno v alžírské ústavě a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, jež Alžírsko podepsalo a ratifikovalo;

4. vyzývá k ukončení porušování svobody vyznání, která je upírána křesťanům, ahmadíjům a dalším náboženským menšinám; připomíná alžírské vládě, že výnos 06-03 zaručuje svobodné praktikování náboženského vyznání; vyzývá alžírské orgány, aby dotyčné kostely opět otevřely;

5. vyzývá alžírské orgány, aby novelizovaly zákon 91-19 ze dne 2. prosince 1991 a odstranily z něj veškerá omezení týkající se pokojných demonstrací, která nejsou nezbytně nutná nebo přiměřená z hlediska ustanovení článku 21 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech; vyjadřuje znepokojení nad tím, že navzdory ustanovením přepracované ústavy z roku 2016 nebyl dekret ze dne 18. června 2001, který zakazuje demonstrace v hlavním městě, zrušen a je obecně uplatňován v celé zemi;

6. vyzývá alžírské orgány, aby účinně eliminovaly veškeré formy nepřiměřeného použití síly donucovacími orgány při rozhánění veřejných shromáždění a aby těmto formám násilí předcházely; důrazně odsuzuje nepřiměřené použití násilí, které způsobilo smrt Ramzího Jettúa; vyzývá alžírské orgány, aby nezávislým způsobem vyšetřily všechny případy nepřiměřeného použití násilí členy bezpečnostních sil a aby pachatele pohnaly k odpovědnosti;

7. zdůrazňuje, že nezávislé soudnictví je jedním ze základních prvků fungování demokracie, a vyzývá alžírské orgány, aby nezávislost soudnictví podpořily a zajistily;

8. vyzývá Evropskou službou pro vnější činnost, Komisi a členské státy, aby podporovaly skupiny občanské společnosti, obránce lidských práv, novináře a protestující mimo jiné organizováním návštěv ve vězení, sledováním soudních řízení a vydáváním veřejných prohlášení, aby podporovaly výbor alžírské advokátní komory a další organizace, které se zasazují o ochranu lidských práv, a aby bedlivě sledovaly stav lidských práv v Alžírsku, a to za použití všech dostupných nástrojů, včetně evropského nástroje pro demokracii a lidská práva;

9. vyzývá alžírské orgány, aby přezkoumaly zákon 12-06 z roku 2012 o sdružování a aby navázaly skutečný a inkluzivní dialog s organizacemi občanské společnosti s cílem vypracovat nový zákon, který by byl v souladu s mezinárodními normami pro lidská práva a s alžírskou ústavou;

10. vyzývá alžírské orgány, aby všem občanům zaručily možnost plně požívat svobody myšlení, svědomí a náboženství či vyznání, kterou zaručuje alžírská ústava a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech;

11. vyjadřuje znepokojení nad administrativními překážkami, s nimiž se v Alžírsku potýkají náboženské menšiny, což se týká zejména výnosu 06-03; vybízí alžírskou vládu, aby přepracovala výnos 06-03 a lépe jej sladila s ústavou a se svými mezinárodními závazky v otázkách lidských práv, zejména s článkem 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;

12. oceňuje, že jazyk tamazight byl v roce 2016 uznán ústavou jakožto úřední jazyk, a vybízí k jeho používání v praxi; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění 42 účastníků protestů, kteří byli zadrženi za mávání berberskou vlajkou;

Čtvrtek, 28. listopadu 2019

13. vyzývá k vyřešení této krize prostřednictvím mírového a inkluzivního politického procesu; je přesvědčen, že demokratické reformy a konstruktivní a inkluzivní dialog zajišťující v Alžírsku politickou, hospodářskou a sociální stabilitu, by mohl být cestou k obnově bohaté Arabské maghrebské unie, která je důležitá pro úspěšnou spolupráci obou stran Středomoří;

14. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, delegaci EU v Alžírsku, vládě Alžírsko, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě OSN pro lidská práva a Radě Evropy.
